

Rudersdal kulturarvsatlas

Kortlægning af værdifulde kulturmiljøer
Rudersdal Kommune og COWI. Juni 2009

Kulturmiljø

Skodsborg Strandvej

Nummer

33

Landskabstype

Kystlandskabet

Tidsepøke

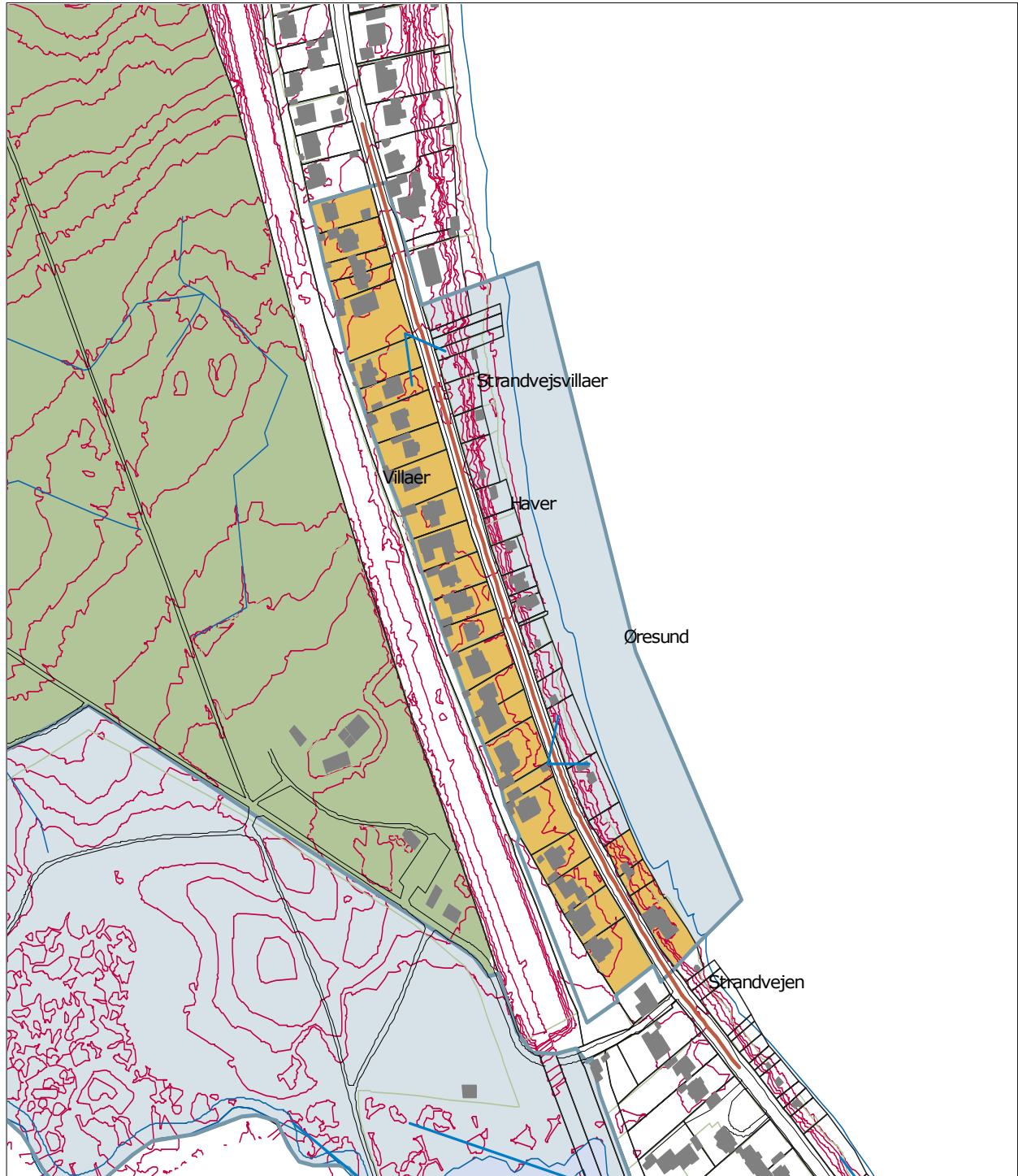
Ca. 1840 - i dag ("Andelstid, industrialisering, m.v.")

Tema

Forstæder

Emne

Parcelhuskvarterer og velfærdssamfundets byggerier og byplanlægning

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier.

Værdifuld udsigt 	Bærende bevaringsværdier 	Matrikler 	Højdekurver
Træ 	Værdifulde landskabstræk 	Vej 	Skov
Trærække, levende hegn o.l. 	Værdifuld bebyggelsesflade 	Bygninger 	Vandløb, grøfter o.l.
Linjeformede værdifulde elementer 	Skov - værdifuld 	Hegn o.l. 	Sø
Sigtelinjer 	Dominerende bygninger 		
Afgrænsning af kulturmiljøer 	Bebyggelsesmønster 		

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier

Kulturmiljøet omfatter husrækken langs Strandvejen nord for Strandmøllen. Udstykningen fandt sted i årene efter 1900 på Strandmøllens smalle sted godt 1 km lange grundstykke, matr. nr. 3 mellem Kystbanen anlagt 1895-97 og Øresundskysten. Praktisk taget alle huse her blev oprindeligt opført som sommerhuse for det højere københavnske borgerskab i perioden 1900-1920.

I dag fremstår husrækken som mondæne, velproportionerede villaer. Proportionerne er ensartede trods den individuelle udformning, og det skaber en meget god sammenhæng på strækningen. Villærne har alle udsigt over vandet, og de fleste også et lille havestykke på kystsiden af Strandvejen.

De bærende bevaringsværdier omfatter hele husrækken samt haverne.

Samlet vurdering og udpegningskriterier mv.

National værdi
Regional værdi
 Kommunal/lokal værdi

Unik
Repræsentativ
Egnspecifik
Fungerende
Autentisk

Hist. kildeværdi
 Identitetsværdi
Oplevelsesværdi
 Fortællerværdi
 Diversitet

Homogenitet
Sammenhæng med naturgrundlag

Afgrænsning

Mod vest afgrænser jernbanen, mod øst Øresund.
Mod nord og syd afgrænser de enkeltrækkede strandvejsvillae enten af flerrækkede strandvejsvillae, eller af at grundene også øst for Strandvejen er udbygget.

Kontekst

Droningård-kvarteret, Skodsborg Sanatorium,
Høje Skodsborg og Skodsborgparken.

Bevaringstilstand

God.

Naturgrundlagets hovedtræk

Strandvejsstrækningen tilhører naturgeografisk **den sydligste trekant af kommunen**, som er et småbakket og bølget *bundmorænelandskab* og særdeles skovrigt. På kyststrækningen i kulturmiljøet er det naturlige kystforland ganske smalt og består af en smal strandbred med sand og en stejl ca. 3 meter høj kystskrænt.

Jordbunden består af smeltevandssand under den sydligste del af kulturmiljøet og af moræneler under den nordligste.

Billedtekst - På kyststrækningen i kulturmiljøet er det naturlige kystforland ganske smalt og består af en smal strandbred og en stejl kystskrænt.

Landskabets hovedtræk

Arealanvendelse og landskabselementer

Enkelte villaer er opført øst for Strandvejen, men generelt er det karakteristiske ved denne strandvejsstrækning, at grundene blot er opdelt af vejen.

Kystsiden fremstår med et tydeligt rekreativt islæt. Her er flere badebroer, lysthuse og terrasser, og der er opstillet borde og bænke. Ved Strandvejens østside er grundstykkerne afgrænsede af klippede hække eller levende hegn, der lukker af for vejen og for nysgerrige blikke. Der er ikke offentlig adgang, idet grundene fortsætter oven for kystskrænten på den anden side af vejen og tilhører strandvejsvillaerne.

Haverne vest for Strandvejen er som ofte åbne og med lav beplantning, så udsigten bevares. Villaerne har baghave mod vest, som generelt er mere

tæt og med flere træer. Bagved løber en cykelsti, herefter følger kystbanen og endelig ligger Jægersborg Hegns store skovområde.

Rumlige og visuelle forhold

Det, der kendetegner området, er det udstrakte bebyggede kystlandskab med den store vandflade og det markante skovområde i baggrunden, der giver et meget åbent landskab.

Udsigter og visuelle sammenhænge

Langes hele strækningen, som befinder sig inderst i den svagt buede kyststrækning, er der udsigt til Øresundskysten mod nord og syd, og som regel også altid udsigt til den svenske kyst.

Billedtekst - Havestykket på vandsiden med tilhørende hæk og låge er en væsentlig del af typologien.

Billedtekst - Haverne vest for Strandvejen er som ofte åbne og med lav beplantning, så udsigten over Øresund bevarer.

Kulturhistoriske hovedtræk

Billedtekst - Historisk kort. Produceret i perioden 1842-1899. KMS

Hovedtræk

Bebyggelsen på Strandvejens vestside mellem Strandmøllen og Skodsborgbakken hidrører med en enkelt undtagelse fra tiden omkring 1. verdenskrig. Det er "Bedre Byggeskiks-tiden", og flertallet af husene repræsenterer gennembruddet for en bedre byggeskik i Danmark og opgøret med historicismens dominans i perioden ca. 1850-1900.

Efter den særprægede park mellem Mølleåen og Strandmøllens direktørbolig begynder den formidable husrække på Strandvejens landside. Udstykningen fandt sted i årene efter 1900 på Strandmøllens smalle godt 1 km lange grundstykke, matr. nr. 3 mellem Kystbanen anlagt 1895-97 og Øresundskysten. Praktisk taget alle huse her blev oprindelig opført som sommerhuse for det højere københavnske borgerskab i perioden 1900-1920.

Husene blev tegnet af tidens bedste arkitekter. De to første huse, Strandvejen 7 og 9b, blev opført på tomten af de mægtige fabriksbygninger fra 1800-tallet, som måtte lade livet i 1917. De to huse er opført 1918-19 og er glimrende eksponenter for hele husrækken. Bygherrerne var henholdsvis smørgrosser Poul Kjersgaard og forsikringsdirektør Brune Hekscher. Poul Kjersgaard i nr. 7 valgte som arkitekter tidens nye stjernepar, kompagnonerne Th. Hjele (1884-1927) og Niels Rosenkjær (1886-1928). Hjele og Rosenkjær

havde året forinden opført den mægtige herregårdslignende Egebækgård ved Gl. Holte for oliemagnaten Alfred Olsen.

Ved Strandvejen opførte de et stilrent og tidløst hus. Meget sigende for tiden – og at verden var ved at gå af lave i kølvandet på 1. verdenskrig – bad arkitekterne i 1919 om kommunens bistand til at få afsluttet byggesagen, da "direktør Kjersgaard er i Rusland og Sibirien og umulig at nå pr. brev". Bygherren søgte formentlig at redde stumperne af sin formue i revolutionens Rusland. Det maleriske lyserøde hus blev først i 1942 ombygget til helårshus.

Forsikringsdirektørens hus på nr. 9 blev tegnet af den fremragende og flittige Strandvejsarkitekt Albert Oppenheim (1879-1956), der havde specialiseret sig i overklassens villaer og hoteller ved den danske riviera. Han byggede et herligt hus i udmuret bindingsværk beklædt med malede brædder. Den nordlige tilbygning blev opført i 1929 – som garage. Huset blev først fra 1964 benyttet som helårsbolig.

Opførelsen af husene på matrikel 3. kan følges i detaljer i Søllerød Kommunes gamle byggesagsarkiv, hvor flertallet af husene er dokumenterede med bygningstegninger af tidens førende modearkitekter. Sommerhusbebyggelsen var en af de første større udstykningsforretninger i kommunen, hvor den fra sag til sag hyrede kommunale byg-

ningsinspektør blev synlig. Han var selv arkitekt, A. Thejl, og havde i årene 1901-1904 stået for opførelsen af kommunens første tre murstensskoler i Nærum, Øverød og Vedbæk samt kommunens første rådhus ved Søllerødvej. Samtidig medførte byggeriet langs Strandvejen Øresundskystens første naturfredning. Ejeren af Strandmøllen, grosserer Alfred Christensen, ønskede nemlig i begyndelsen af 1900-tallet at udstykke begge

sider af Strandvejen, men via et mageskifte lykkedes Skodsborg Kommunalforening, at redde udblikket over Sundet ved en frivillig fredning i 1913. Kommunalforeningen, der var dannet i 1903, blev støttet i sagen ved en testamentarisk gave fra kunsthistorikeren Charles Been. Til minde herom er indrettet et lille anlæg på kystsiden over for nr.17-19. Anlæggets herlige jugendstils bænk kaldes passende "Been's Bænk".

Arkitektoniske hovedtræk

Billedtekst - Bevaringsværdige arkitektoniske sammenhænge.
*Den højrøde farve angiver **Dominerende bygninger.***
*Den lyserøde angiver **Bebyggelsesmønster.***
*De blå vinkler og pile angiver **Udsigt og Sigtelinjer.***

Hovedtræk

Den udvalgte strækning af Strandvejen udmærker sig ved sin række af mondæne, velproportionerede villaer vest for vejen. Villaerne har alle udsigt over vandet, og de fleste også et lille havestykke på kystsiden af Strandvejen. Enkelte steder er der dog bygget villaer på kystsiden, men de ligger lavt, så der er udsyn til vandet hen over dem. Husrækken præges af en ensartethed i proportioner og beliggenhed, på trods af at husene arkitektonisk er vidt forskellige. Størsteparten er opført i starten af 1900-tallet, men selv enkelte nyere huse passer med få undtagelser fint ind i husrækken.

Beliggenheden og adressen giver et ret fast mønster for disponeringen af forløbet hus-vej-strand. Husene, der næsten alle har en præsentabel arki-

tektur, skjules sjældent bag høje hække. Man skal kunne se ud - men har heller ikke noget imod at vise huset frem. På kystsiden skærmes haverne af lave hække med enkle låger, der giver adgang til trapper ned til det mere private niveau ved stranden, som skjules for den forbigående blik af buskads på skrænterne. Badebroer rækker ud på selve vandfladen, og her er ofte motorbåde, og enkelte steder ses det, at enden af broen udvides til en egentlig terrasse.

Billedtekst - Udsnit af husrækken set fra syd. Bemærk ensheden i proportioner og placering på grunden, der binder bebyggelsen sammen i en helhed.

Elementer i bebyggelsen

Strækningen rummer adskillige fine villaer, men enkelte skiller sig alligevel ud. Nummer 55 er således en funkisvilla med et markant, rundt "tårn" på hjørnet. Nummer 43 skiller sig ud som lidt større og fornemmere end naboerne. Nummer 65 og 67 er meget fine og velbevarede eksempler på villaer, der blander nationalromantik og skønvirke i en let, attraktiv landliggestil.

Billedtekst - Funkisvillaen føjer sig trods sin anderledes stil fint ind i husrækken.

Billedtekst - Denne villa hører til de mest prætentiøse på strækningen.

Billedtekst - Romantisk landliggervilla, præget af lethed og store vinduespartier.

Billedtekst - Et fint eksempel på strækningens repræsentative villaer.

Sårbarhed og anbefalinger

Sårbarhed

Villaerne i området er generelt i meget god stand. Der kan være en tendens til at overdrive istandsættelsen, for eksempel ved at erstatte et oprindeligt rødt tegltag med sorte glaserede tegl.

Kystsiden af Strandvejen er omfattet af en beskyttelse, der sikrer, at området ikke bebygges, således at udsigten over Øresund bevares.

Trods denne beskyttelse er området ikke desto mindre følsomt over for alt for høj opvækst af træer, hække og buske, som godt nok skærmer for indblik, men som hindrer det frie udsyn over vandet.

Udpluk af planer og beskyttelse

- Området op mod jernbanen er i regionplanen udpeget som friluftsområde, og der løber en trafiksti og overordnet regional rekreativ sti gennem området.

Anbefalinger

Det foreslås, at der udarbejdes en bevarende lokalplan, som sikrer den åbne og homogene bebyggelsesstruktur mod alt for omfattende om- eller tilbygninger. Det foreslås, at der heri også er bestemmelser, der regulerer mod høje hække og hegning på begge sider af vejen.

Billedtekst - Den moderne villa her på vandsiden er næsten helt skjult i skrænten. Kun tagets parkeringsplads og skorstenen ses fra vejen.